

II. Kaupunginhallitus.

Vuonna 1931 toteutettiin joulukuun 9 p:nä 1927 kaupunkien kunnallislain muuttamisesta annetussa laissa edellytetty kunnallishallinnon uudistus, joka m. m. merkitsi rahatoimikamarilaitoksen lakkauttamista ja sille kuuluneiden tehtävien pääosan siirtymistä muiden lisäksi vasta perustetulle kaupunginhallitukselle. Tammikuun 8 p:nä pidetyssä kaupunginhallituksen ensimmäisessä kokouksessa kaupunginjohtaja A. Tulenheimo lausui jäsenet tervetulleiksi puheessa, jonka sisällys pääpiirteittäin oli seuraava:

Kaupunginhallinnon uudistuksen päätarkoituksena oli ollut suuremman keskityksen aikaansaaminen. Kaupunginhallituksen ensimmäisiä tehtäviä oli soveltaa käytäntöön ne säännökset ja määräykset, joita laki ja vuonna 1930 vahvistetut ohje- ja johtosäännöt olivat kaupunkikunnan organisation ulkonaisiksi puitteiksi luoneet, täydentää niitä, mikäli tarpeellista, luoda tarkoituksenmukainen käytäntö moninaiisiin yksityistapauksiin, joissa niitä voitiin tulkita eri tavoin, sekä huolehtia niiden kehittämisestä yhä paremmin vastaamaan tarkoituseriään, joista hallinnon mahdollisimman suuri yhdenmukaisuus ja johdonmukaisuus suinkaan ei ollut vähimmän tärkeä. Ennen kaikkea oli tärkeätä saada hallintokoneiston jokainen osa vireään, velvollisuudentuntoisen hengen elähdyttämäksi, hengen, jota paitsi kaikki ulkonainen organisatio jää tyhjäksi kuoreksi ja kaikki pykälät kuolleeksi kirjaimeksi.

Kaupunginhallinnon uudistukseen sisältyi, että palkattuja ammattityövoimia tultiin käyttämään entistä enemmän. Silti ei kuitenkaan hallinnon painopiste saanut siirtyä vapaasta kansalaistoiminnasta palkatun virkamieskunnan käsiin. Kaupunginhallituksen tärkeimpiä tehtäviä tuli olemaan kaupunginvaltuuston avustaminen samalla kuin sen tuli ylläpitää elävää harrastusta siihen suuriarvoiseen vapaaehtoiseen työhön, jota yksityiset henkilöt eri lautakunnissa ja hallituksissa suorittivat. Kehittyipä uusi hallinto-organisatio miten tahansa, ei tämän seikan merkitystä saanut jättää silmälläpitämättä; laaja kunnallisten asiain harrastus, joka pyrki ratkaisemaan esille tulevat kysymykset ankaran asiallisten perusteiden mukaisesti puoluenäkökohtien työntyessä mahdollisimman paljon taka-alalle, oli kunnalliselämän voima ja sen terveeseen suuntaan käyvän kehityksen varmin tae.

Kaupunginhallituksen tuli jatkaa edeltäjiensä, rahatoimikamarin ja valmisteluvallioikunnan työtä, mutta kaupungin asukasluvun nopea kasvaminen samoin kuin taloudellisen, sosiaalisen ja sivistyksellisen elämän muuttuneet vaatimukset asettivat sen eteen uusiakin tehtäviä. Tässä oli kaupunkien asetettava kehityksen etunensä, sillä valtion koneisto oli liian raskas ja yksityisten yhtymien voimat liian heikot, ja Helsingiltä, maan suurimmalta kaupungilta ja samalla pääkaupungilta, vaadittiin tällöin paljon. Kuitenkaan ei ollut unohtettava, että kaikki kunnallispolitiikka lopulta oli finanssipolitiikkaa ja että sen liikkuma-alan rajat loi niiden hyödykkeiden määrä, joita vailla yksityistalous itselleen haittoja tuottamatta voi olla ja jotka se voi yhteiseen

talouteen luovuttaa. Sekä lauta- ja johtokuntien että keskushallituksen täytyi noudattaa ankaraa säästäväisyyttä.

Lopuksi kaupunginjohtaja lausui toivomuksen, että julkisen sanan edustajain ja uudelleen järjestetyn kaupunginhallituksen välinen yhteistyö tulisi läheiseksi ja luottamukselliseksi. Uudelle järjestelylle asetetut toiveet, suuret tai pienet, eivät varmaan voineet toteutua, ellei sen tukena ollut valpas julkinen sana. Vireä asiain seuraaminen, joka piti kaupungin asukkaat tapahtumain tasalla, asiallinen kritiikki, joka paljasti mahdolliset puutteet, yhä suuremman yhteisten asiain harrastuksen herättäminen yhä laajemmissa piireissä olivat kaupunginhallituksen työn onnistumisen edellytyksiä.

Kaupunginhallituksen tärkeimmäksi tehtäväksi kaupunginjohtaja mainitsi asiallisesti kiinnostuneen ja luotettavan yleisen mielipiteen johtamisen, yleisen mielipiteen, joka mikäli mahdollista pyrki antamaan kannatusta kunnallisen kehityksen järkeville päämäärille. Paitsi sitä vetovoimaa, minä itse työ voi olla kelvollisille ja arvostelukykyisille henkilöille, ei kunnallisella koneistolla ollut käytettävänään mitään muuta liikkeellepanevaa voimaa kuin elävä yhteishenki ja valveutunut, asiallinen yhteisen edun harrastus.

Sen jälkeen luettiin kunnallispormestari L. Ehrnroothilta saapunut tervehdyssähkösanoma.

Kaupunginhallitukseen kuuluivat kaupunginjohtaja A. Tulenheimo sekä apulaiskaupunginjohtajat, rahatoimenjohtaja V. Hupli, kiinteistöjohtaja E. von Frenckell, teknillinen johtaja A. Moring, sosiali- ja opetusasiain johtaja R. Itkonen huhtikuun 22 p:ään sekä J. W. Keto kesäkuun 17 p:stä samoin kuin seuraavat kaupunginvaltuuston vuodeksi 1931 valitsevat jäsenet: taloudenhoitaja A. Halme, kunnallisen keskustoimiston johtaja Y. Harvia, teknillisen korkeakoulun rehtori L. Hjelmman, toimittaja A. Huotari, toimistonjohtaja E. Janatuinen, lakitieteenkandidaatti G. Norrmén, vuori-neuvos K. A. Paloheimo, johtaja H. Ramsay ja rakennusmestari W. Udd.

Kaupunginsihteerinä toimi filosofianmaisteri K. Rein, kaupunginlakimiehenä lakitieteenkandidaatti E. Cavonius ja kansliasihteereinä varatuomari A. Blomberg, filosofianmaisterit A. Danielson ja G. Brotherus sekä hovioikeudenauskultantti T. Nordberg. Avoinna olevaa kansliasihteerinvirkaa hoiti ent. kaupunginarkkitehti K. Hård af Segerstad kuolemaansa asti, lokakuun 22 p:ään. Kaupungin painatustöiden valvojana oli herra T. Artman ja kirjajaajana neiti I. Heikel. Kaupunginkanslian henkilökuntaan kuului sitäpaitsi kuusi vakinaista kanslistia.

Kaupunginhallituksella oli kertomusvuonna 74 ja sen yleisjaostolla 84 kokousta. Hallituksen pöytäkirjain pykäläluku oli 5,828 ja lähetettyjen kirjeiden luku 1,456.

Kaupunginhallituksen vuoden varrella käsittelemistä asioista mainitaan tässä seuraavat: